

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	653-08-40
Дата	16 / 11 / 2016 г.

за първо гласуване на Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г., № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31.10.2016 г.

15⁰⁹

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 16 ноември 2016 г., разгледа и обсъди Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г.

В заседанието взеха участие госпожа Зорница Русинова, министър на труда и социалната политика, господин Бисер Петков и госпожа Весела Караиванова, управител и подуправител на Националния осигурителен институт, експерти от Министерството на труда и социалната политика, Министерство на финансите, председателят на Фискалния съвет на България, представители на работодателски, синдикални и пенсионерски организации.

Законопроектът бе представен от министърът на труда и социалната политика г-жа Зорница Русинова

Приоритетите в Бюджет 2017 са фокусирани върху мерки, свързани с:

- насърчаване на реформите в сектор „Образование“
- поддържане на модерни и боеспособни въоръжени сили и развитие на отбранителните способности на страната
- подобряване на функционирането на системата на здравеопазването
- изпълнение на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

Рамката на Бюджет 2017 и параметрите на прогнозата до 2019 г. са изготвени на основата на актуализираната макроикономическа прогноза, заложените основни допускания, реалистична оценка за приходите, както и при ограничаване на темпа на нарастване на разходите, чрез относително задържане на националните разходи.

Очакванията за реалния растеж на БВП са той да се запази на относително стабилни нива през прогнозния период, като през 2017 г. слабо ще се забави до 2,5%, а за периода 2018-2019 г. се очаква постепенното му ускоряване до 2,7%. Вътрешното търсене ще бъде водещо за растежа както по линия на потреблението, така и на инвестициите.

В консолидираната фискална програма приходите за периода 2017-2019 г. се движат в границите между 38,4% и 37,7% от brutния вътрешен продукт. Тенденцията за лек спад през годините при очакван ръст през 2017 г. спрямо очакваното изпълнение на приходите за 2016 г. е в резултат на мерките за повишаване на събираемостта на данъчните приходи, промените в социално-осигурителната политика и прехвърляне на неданъчни приходи за 2017 г., разчетени в програмата за 2016 г. Общите разходи в консолидираната фискална програма в средносрочен план показват тенденция на намаление от 39,8% от БВП през 2017 г. до 38,2% от БВП през 2019 г.

Постигането на целта за изпълнение на бюджетните приходи е свързана с поддържане на устойчиво ниво на приходите при запазване на тежестта на данъчното облагане и очакван положителен ефект от засилените действия при администриране на приходите.

Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2017-2019 г. предвижда увеличаване на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2017 г. на 460 лв. и запазване на този размер за 2018 и 2019 г.

Осигурителната политика за периода 2017-2019 г. предвижда запазване на съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване. За 2017 и 2018 г. се повишава размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на ДОО с по един процентен пункт, като целта е да се намали недостигът от средства по бюджета на ДОО и субсидирането му от държавния бюджет. От 2017 г. е предвидено и увеличаване на осигурителната вноска за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ от КСО с 20 пр.п.

Пенсионната политика предвижда от 1 януари 2017 г. постепенно да се увеличава тежестта на една година осигурителен стаж в пенсионната формула с процент, равен или по-голям от процента определен по правилото на чл. 100 на КСО. За 2017 г. процентът за всяка година осигурителен стаж е 1,126 (2,4% увеличение).

От 1 януари 2017 г. необходимият осигурителен стаж за придобиване право на пенсия се увеличава с по 2 месеца всяка година до достигане на 35 г. и 8 месеца за жените и 38 г. и 8 месеца за мъжете в 2019 г.

Що се отнася до социалната политика вносителите на законопроекта за държавния бюджет, чрез бюджета на Министерството на труда и социалната политика са извели следните приоритети:

1. Политика по заетостта.

В прогнозата за периода 2017-2019 г. са включени действия за повишаване на качеството на работната сила и подкрепа на увеличаването на заетостта. Предвидените действия способстват за реализиране на целите и поетите ангажименти на страната в изпълнение на Стратегията на ЕС Европа 2020, специфичните препоръки на Съвета на ЕС, Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г. и други стратегически документи.

В областта на активната политика на пазара на труда приоритет ще бъдат отново действия, насочени към по-висока и устойчива заетост и интегриране на пазара на труда на безработните и неактивните лица в трудоспособна възраст чрез насърчаване разкриването на нови работни места и подобряване на посредническите услуги по заетост. Основен приоритет ще бъде и намаляване на безработицата и неактивността сред младежите чрез изпълнение на Европейската гаранция за младежта, както и достъпа до качествено, практически ориентирано обучение, осигуряващо знания и умения в съответствие с потребностите на бизнеса.

В проектобюджет 2017 г. за политиката в областта на заетостта са заложи общо консолидирани разходи в рамките на 329 536,5 хил. лв. В тях по бюджета на проекта на държавния бюджет ще бъдат изразходвани 101 175,5 хил. лв. и 238 359,0 хил. лв. от други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз. С тези средства ще бъде постигнат следния социален ефект: 205 000 лица ще бъдат устроени на работа на първичния пазар; 17 250 лица ще бъдат наети на работа по програма и мерки; 10 185 безработни лица ще бъдат включени в курсове за обучение на възрастни; 142 860 лица ще бъдат включени в индивидуално професионално ориентиране; 32 500 лица ще бъдат включени в групово професионално ориентиране.

2. Социални помощи и обезщетения

По отношение на социалните помощи и обезщетения, изплащани от бюджета на ДОО, актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2017-2019 г. е разработена при запазени параметри на действащото законодателство в Кодекса за социално осигуряване и на база Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2016 г., а именно:

- запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – 410 дни и размерът на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до две годишна възраст – 340 лв.;
- запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 от КСО – първите три работни дни се изплащат от осигурителя в размер 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение, а от 4-тия ден на настъпване на неработоспособността се изплащат от ДОО;
- запазва се периодът, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца; при бременност и раждане и при безработица – 24 месеца;
- запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице – 540 лв.;
- запазва се максималният размер на гарантираните вземания – 1 200 лв.

При планирането в средносрочен период ще продължат усилията за насърчаване на трудовата заетост на трайно безработни лица в трудоспособна възраст с цел намаляване на броя на пасивните потребители на социални помощи и създаване на възможност за пренасочване на ресурсите към хората, които имат най-голяма нужда от

тях. Очакван резултат от тези стъпки ще бъде намаляване на зависимостта от социални помощи и гарантиране на основните жизнени потребности на хората, изпаднали в критична ситуация.

Политиката по социална закрила и равни възможности за периода 2017-2019 г ще продължи да се развива в съответствие със заложените цели в стратегическите документи и програми, като се гарантират основните жизнени потребности на нуждаещите се от подкрепа.

Приоритет остават гарантирането на социалната защита на уязвимите групи от населението чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаването на ефективността на програмите, прилагането на диференциран подход, усъвършенстването на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и оптимизирането на институционалната структура, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението.

В областта на интеграцията на хората с увреждания ще се прилага интегриран подход при управление на политиката. Политиката за интеграция на хората с увреждания е свързана с универсалността и пълното ползване на правата без каквато и да е дискриминация. Политиката за интеграцията на хората с увреждания е насочена към създаване на условия и гаранции за равнопоставеност, социална интеграция и упражняване на правата, защита на хората с увреждания и техните семейства, както и интегрирането им в работна среда.

В областта на политиката за подпомагане на семействата с деца приоритет е подобряване на ефективността и целенасочеността на семейното подпомагане в отглеждането на децата в семейна среда.

Предвижда се за всички деца с трайни увреждания помощта да се предоставя за задоволяване на основните и специфичните поради увреждането потребности. За децата с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност, които се отглеждат от своите родители или осиновители, се предвижда помощта да бъде в по-висок размер, за да може за тези деца да се осигури грижа и подкрепа в домашна и семейна среда.

Семействата, при които са настанени деца с трайни увреждания по чл. 26 от Закона за закрила на детето, също ще имат право на новата помощ, но за тях тя няма да включва средства за грижа в домашна среда.

Помощта ще се предоставя независимо от доходите на семействата, като те по своя преценка ще управляват тези средства и ще решават дали лично да полагат грижите за своите деца или да наемат асистент. Новият вид помощ ще се предоставя от 1 януари 2017 г. за над 26 000 деца. Въз основа на заложените критерии за определяне на размерите на помощта в зависимост от степента на увреждането или степента на намалената работоспособност и в съответствие с предназначението ѝ, в проекта на ЗДБРБ за 2017 г. са предложени диференцирани размери на помощта, като за децата с

определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане помощта е с най-висок размер (930 лева), а за децата с 50 до 70 на сто определена степен на увреждане – най-нисък (350 лева). Високият размер на помощта за децата с най-тежки увреждания отчита, че техните родители имат много по-сериозни разходи и потребности в сравнение с другите семейства. Те имат и по-сериозни ангажименти в грижите за децата, много често водещи до невъзможност да работят и да получават доходи от труд. Диференцираните размери ще гарантират по-голяма справедливост и по-добра целенасоченост на подкрепата за децата с трайни увреждания.

В областта на равнопоставеността на половете и антидискриминацията усилията са насочени към осигуряване на условия за равенство между жените и мъжете във всички области на обществения живот, превенция и защита от дискриминация.

Финансовите параметри на тези политики се изразяват в следните числа. За политиката в областта на социалната закрила и равните възможности общите разходи са 277 415,6 хил. лв. От тях 148 429,9 хил. лв. са за предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход, 96 100,6 хил. лв. са за осигуряване на целева социална защита за отопление на населението с ниски доходи, 32 775,1 хил. лв. за социално включване на други рискови групи от населението и 110,0 хил. лв. за програмата равни възможности. За политиката в областта на хората с увреждания ще бъдат изразходвани 251 287,6 хил. лв. За политиката в областта на социалното включване ще бъдат изразходвани 648 355,7 хил. лв.

В комисията бяха получени становищата на Асоциацията на индустриалния капитал в България, Българската стопанска камара, Конфедерацията на независимите синдикати в България и Фискалния съвет на България. Народните представители се запознаха и с Протокол от съвместното заседание на Комисията по бюджетна политика и Комисията по осигурителни отношения към Националния съвет за тристранно сътрудничество, изготвен по отношение на проекта за държавен бюджет за 2017 г. Като приемат някои от заявените приоритети, работодателските организации считат, че за поредна година държавният бюджет и Актуализираната бюджетна прогноза не се използват като най-мощни инструменти за предприемане на реформи, постигане на цели и резултати. КНСБ подкрепя параметрите на бюджета за образование и намеренията за реформиране на сектор „Здравеопазване“, но изразяват безпокойство от прекалено силната икономизация на анализите и прогнозите относно протичащи процеси на пазара на труда, както и поставянето на антибедност политиките в пряка зависимост само от икономическия растеж. Фискалният съвет на България дава положителна оценка върху приходната и разходната част на проекта на бюджета, но смята, че при изготвянето на прогнозата трябва да се използват актуализирани статистически данни.

След приключване на представянето на проекта на бюджет 2016г. се състоя дискусия, в която участваха народни представители Светлана Ангелова, Димитър Байрактаров, Венка Стоянова, Хасан Адемов, Димитър Танев. Като цяло изказванията се отнасяха до това, че бюджетът на държавата е балансиран и реалистичен. Той дава

сигурни гаранции, че държавата ще функционира нормално. Той е по-добър този за 2016 г., но съдържа и слабости. Пример за това е неразвитата политика по доходите, липсата на управленски усилия за справяне с бедността и др.

След приключване на обсъждането се проведе гласуване с резултати:

1. По законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г. с включен проект на Висшия съдебен съвет по чл. 1 и чл. 2, № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31 октомври 2016 г.: *без гласове „за“, 3 гласа „против“, 11 гласа „въздържал се“*.
2. По законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г. със становището на Министерски съвет по чл. 1 и чл. 2, № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31 октомври 2016 г.: *9 гласа „за“, 5 гласа „против“, без гласове „въздържал се“*.

Въз основа на проведеното обсъждане и двете гласувания с посочените резултати, Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2017 г. със становището на Министерски съвет по чл. 1 и чл. 2, № 602-01-64, внесен от Министерски съвет на 31.10.2016 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ